

Franz Albert Aepinus

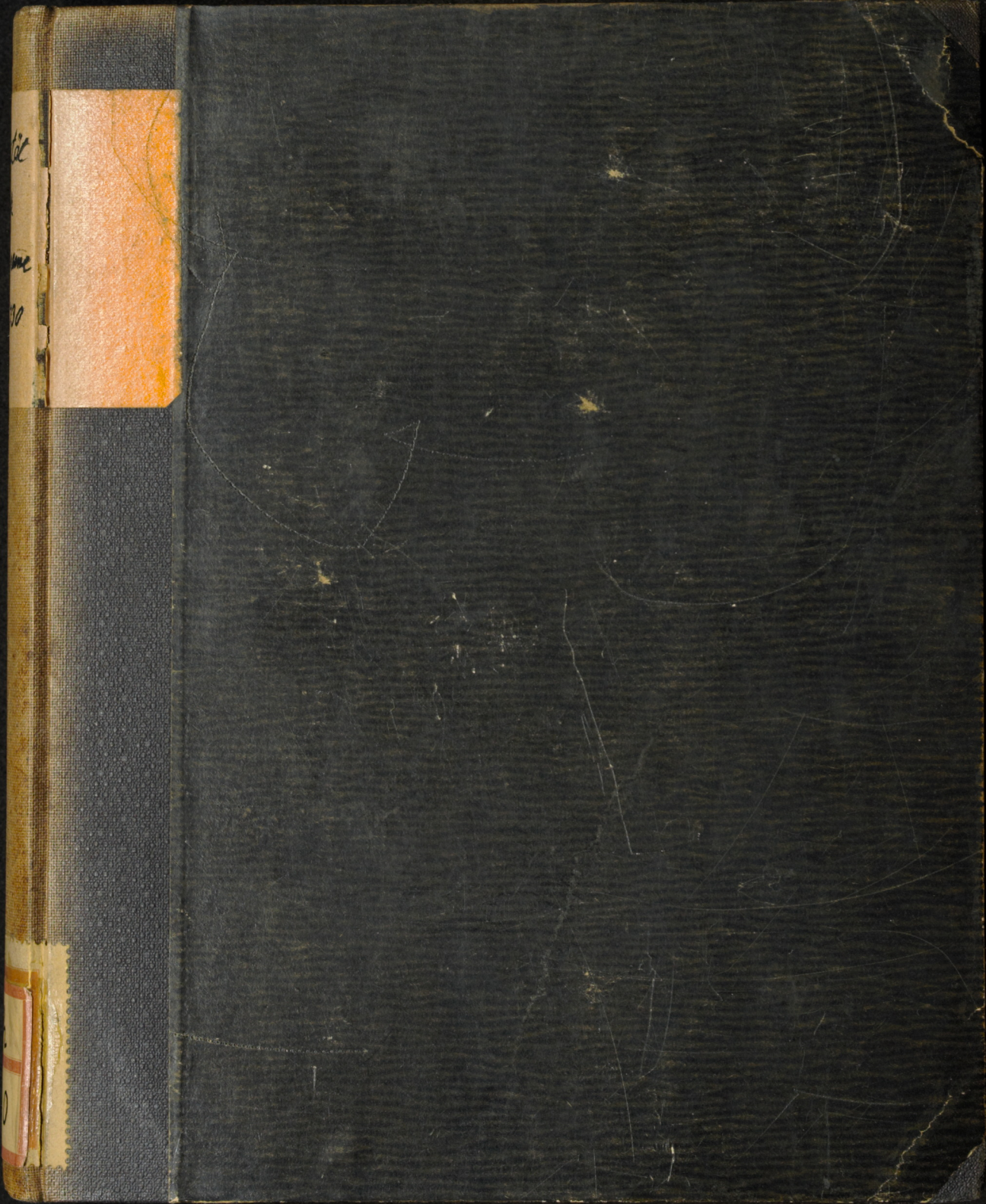
**Academiae Varniacae Rectoris, Franc. Alb. Aepini, Phil. & Theol. D. atque Prof.
Ducal. Publ. Fcctatis Theol. hod. Decani, Programma In Festo Sanctorum
Angelorum, quo Futuram Beatorum Isaggelian describens, ut jam in hac vita
Angelis Similes Fieri studeant, Cives Academicos, pro officii ratione, serio
studioseque hortatur**

Rostochii: Typis Io. Iacob. Adleri, [1727?]

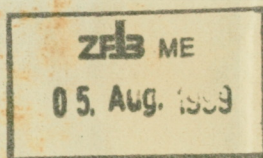
<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1838493336>

Druck Freier Zugang

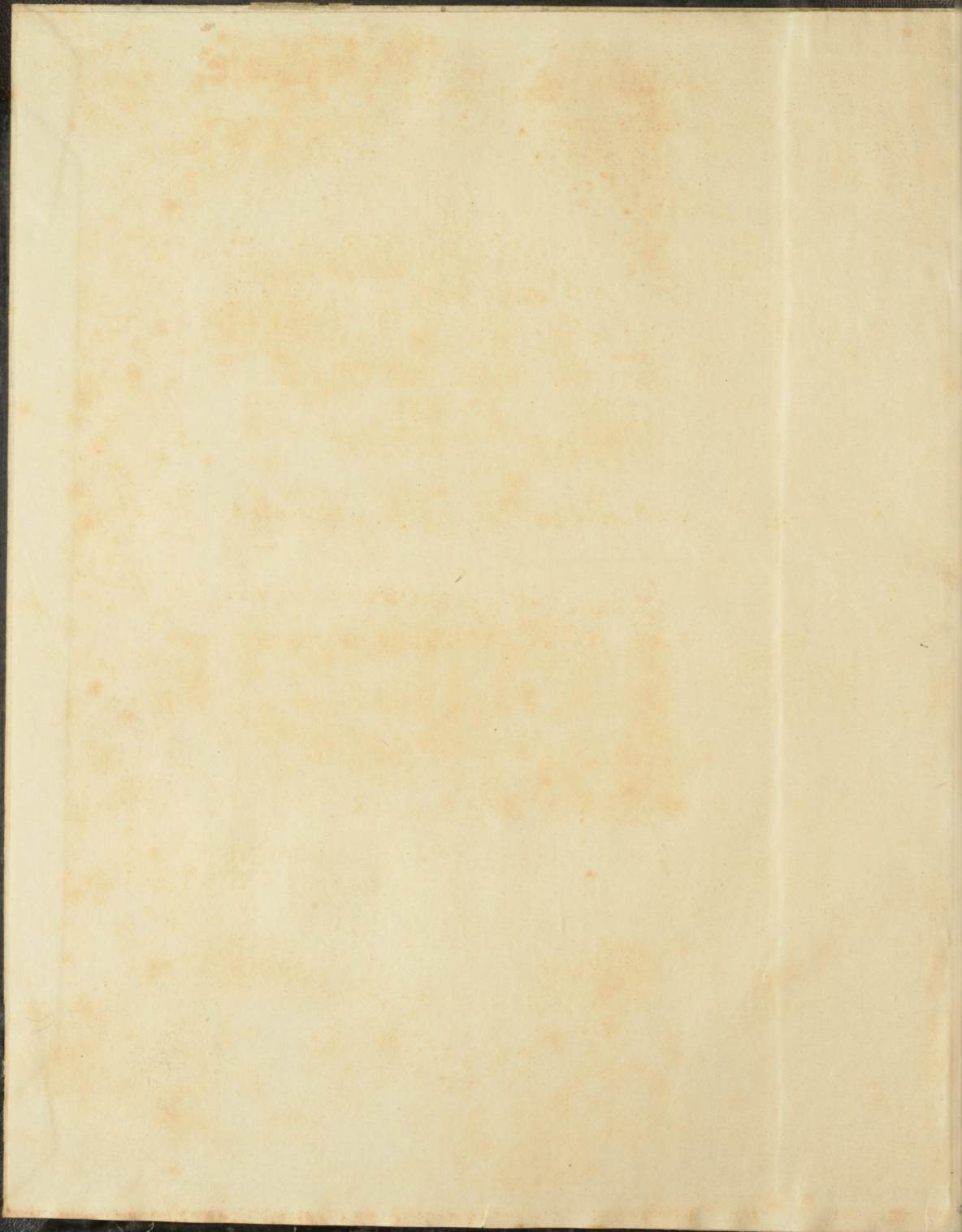

1897:2

● entsäuert

Math. h.
2960

34
ii.
ACADEMIÆ VARNIACÆ
RECTORIS,
FRANC. ALB. ÆPINI,

Phil. & Theol. D. atque Prof. Ducal. Publ.
FCtatis Theol. hod. Decani,

PROGRAMMA
IN FESTO
SANCTORUM ANGELORUM,
quo
FUTURAM BEATORUM
ΙΣΑΓΓΕΛΙΑΝ

describens,
ut jam in hac vitâ
ANGELIS SIMILES FIERI
studeant,

CIVES ACADEMICOS;
pro officii ratione,
feriò studioseque
hortatur.

~~~~~
R O S T O C H I I,

Typis Io. Iacob. Adleri, SEREN. PRINC. &
ACAD. Typograph.

Orum, quæ in futurâ, post mortalem hanc vitam, immortalî gloriâ, ex gratiosâ DEI, mereque gratuitâ illius gratiâ, sperare non modò, verùm etiam expectare habemus, bonorum non postremum, quin quasi complexus & compendium omnium est ἰσαγγελία illa, quâ beatos donatum iri, Salvator nos certiores fecit apud Evangelistas, *Matth. XXII. 30. Marc. XII. 25. Luc. XX. 36.* Cujus itaque, dum sanctorum Angelorum Festum iterum, quæ Numinis æterni gratia est, celebrare nobis contigit, meritò recordamur, ut omni connitamur studio, qui jam in hac vitâ similes nos iis geramus, quibuscum in alterâ vitâ futura nobis est similitudo. Sunt autem heic intelligendi nobis Angeli sancti, siquidem eorum ex epithetis patet, dum & *Angeli DEI*, & *in coelo esse* dicuntur. Equidem Diaboli quoque, ratione tum creationis, tum missionis, quando DEus eorum ad puniendos ministerio utitur, *Angeli DEI* vocari possunt; at hoc loco longè præstantius quid per istud nominis indigitatur. Nam apud Lucam, qui ex mortuis resurgentes digni habebuntur futuro seculo beato, dicuntur esse filii DEI, non habito respectu creationis eorum, quomodo omnes filii DEI sunt; sed adoptionis ac hæreditatis, quâ jam gaudent, regni coelorum. Ita &, quibus isti similes futuri sunt, *Angeli DEI* dicuntur ex eorum beatitudine, dum semper apud DEum sunt, gratia divinâ coelestibusque bonis fruentes, & in bono confirmati. Propterea statim additur, quod *in coelo sint*, in distinctione ab angelis malis, qui à facie DEI rejecti coeloque exclusi æternas in inferno sentiunt nunquamque terminandas malitiæ suæ poenas, *Matth. XXV. 41. Ep. Jud. v. 6. Apoc. XII. 9.* Ut itaque clarum sit, quod beati beatitudinis æternæ ratione futuri sint ἰσάγγελοι. Dicitur quidem in præsentî: ἰσάγγελοι γάρ εἰσι, item: εἰσὶν ὡς ἄγγελοι, sunt sicut Angeli; verum quis non videt, præsens heic pro futuro poni, quod & alias frequentissimi in Scripturis usus est, ad rei certitudinem ac immotam veritatem indicandam: quanquam id etiam jam nunc de animabus beatis, ut &, qui vivi, præviâ tamen eorum, juxta *1. Cor. XV. 51.*

52. im-

§ 2. immutatione, translati sunt, Enocho & Elia, dicendum veniat. Verbo: quia Christus futurum beatorum statum ob oculos ponere volebat, de eo ceu re præsentis loquebatur, sicutis & alibi verbis præsentis temporis describitur. Quo in autem ἰσαγγελῶς illa beatorum consistat? cum explicandum nobis est, dilucide statim apparet, non fieri hanc comparationem ratione essentiae angelicæ atque spiritualis. Sunt equidem & animæ nostræ spirituales substantiæ, verum de hac Salvatore sermonem non esse, ut taceam hujus intuitu jam in hac vitâ nos per naturam, quin etiam damnatos ἰσαγγέλως dicendos venire, vel ex occasione & scopo horum verborum sine negotio intelligitur. Etenim Sadducæi, mortuorum resurrectionem negantes, eum adibant, quasi καὶ ἄνθρωπον vel deductione ad impossibile disputando, ipsum convicturi, ut vel, nullam fore resurrectionem, concederet, vel, assertâ nihilominus eâ, absurdum aliquid, eorum ex opinione, admittere haberet. Hisce respondens Christus, ostensâ eorum in sacris literis ignorantia crassâ, nuptias in illâ beatâ vitâ non esse locum habituras demonstrat, additâ ratione, quod beati sint sicut Angeli DEI in coelo. Quæ sane ratio nullam probandi vim habitura fuisset, si vel ipsemet essentiam spirituales Angelorum intellectam voluisset, vel auditores ipsius eam concepissent. Quid? sola, quam insinuat Christus, distinctio Angelorum DEI in coelo qui sunt, ab angelis damnatis in inferno, plus satis indicat, de essentia illorum sermonem ipsius capiendum non esse, quandoquidem hi non minùs ac illi quoad essentiam spiritus sunt. Ut itaque remaneat, comparari beatos cum Angelis quoad alia, quæ præter essentiam iisdem competunt, qualia sunt status & officium eorum. Sed nec officii cujuscunque heic habita ratio est, cum agatur de Angelis & beatis, non in respectu ad mundum, in quo, jubente DEO, officium Angeli suum exercent, sed ratione beatitudinis, quâ illi jam donati, beandi autem à DEO in alterâ vitâ donabuntur. Officium Angelorum, quatenus sunt spiritus ministratorii, Ebr. I. 14. varium est, mutabile ac aliquando, Regno gratiæ cessante, cessaturum; ast in quo Angelis beati similes futuri prædicantur, id uniforme, continuum atque perpetuum quid esse, quilibet verbis attendens, credo, fatebitur. Adeoque prædicata illa beatorum ἰσαγγελία non nisi in similitudine atque conformitate eorum cum Angelis sanctis quoad beatum ipsorum statum consistit. Hanc tamen in locis allegatis

tis non omnem quidem Salvator descripsit, neque putandum
 est, eandem ulterius extendi non debere; sed licet ipsam ex
 Scripturis colligere, & ubicunque quidpiam invenitur, in
 quo cum Angelis beati convenientiam habere intelliguntur,
 id quod ex utrorumque descriptionibus & prædicatis,
 qualia non pauca utrisque communia reperiuntur, agnoscen-
 dum, ibi comparationem horum cum istis instituere, ac *ισα-
 γελίας* beatorum demonstrare nobis integrum est. Eorum i-
 gitur, in quibus eadem consistit, & primum & primum bea-
 tifica DEI visio est, quam utrisque facer sacrarum literarum
 tribuit Codex. Angelis quidem *Matth. XIX. 10.* ubi Salva-
 tor, de parvulis loquens, *dico vobis, inquit, quod Angeli eorum in
 coelis semper videant faciem Patris mei, qui in coelis est.* De beatis
 verò legimus, quod visuri sint DEUM à facie ad faciem, *1. Cor.
 XIII. 12.* & *1. Job. III. 2.* scribitur: *Jam filii DEI sumus, sed non-
 dum manifestatum est, quid futuri simus. Scimus tamen, quod, si ma-
 nifestabitur, similes Ipsi futuri simus, quia videbimus Ipsum, sicuti est.*
 Est hæc visio DEI non abstractiva, quidem, sed intuitiva, mi-
 nimè tamen comprehensiva propriè loquendo & strictè sumto
 vocabulo, quandoquidem fieri nequit, ut creatura finita infi-
 nitam DEI essentiam cognoscendo totaliter exhauriat, & per-
 fectiones ejus infinitas adæquatè ac infinitè cognoscat. Inte-
 rim, erroris convicti dudum sunt, qui quondam asseruere,
 tam Angelos, quam homines beatos videre solum eminentem
 quandam è substantiâ divinâ resultantem lucem, dicique
 DEUM ab iis videri, non quoad essentiam & in se, sed eum
 duntaxat in modum, quemadmodum sol in splendore suo vi-
 detur. Testatur quippe Salvator, Angelos videre faciem Pa-
 tris sui; testatur Paulus, nos eum visuros à facie ad faciem
 esse; & Johannes, visuros nos ipsum, sicuti est; quæ omnia
 essentia ipsius intuitivam arguunt visionem. Utrum verò bea-
 ti post resurrectionem oculis corporis etiam essentiam DEI
 visuri sint, an visio illa de intellectu tantum cognitione
 capienda? alia quæstio est, quam, ut inter alios, sic nostros et-
 iam Theologos in utramque partem, rationibus haud impro-
 babilibus, disputari, constat, cujusque decisionem præsens
 hæc nostra scriptio non requirit. Haud tamen reticere possumus,
 HENRIC. MÜLLERUM, Nostratem, *Theol. Scholast. Cap. IIX. §. 107.*
 ex ipsâ hac *ισαγγελία* pro intellectu DEI visione argumen-
 tum quoddam desumere, scribendo: *Afferimus, visionem beati-
 ficam fore intellectualem. Sic Patrum non pauci, Scholastici verò omnes
 docent,*

*docent. Probat fides in illis locis, in quibus Angeli dicuntur videre faciem DEI, Matth. XIX. 10. Nos autem erimus ἰσάγγελοι, Luc. XX. 36. Ergo sicut Angeli vident, ita & nos visuri sumus. Sed non oculis corporis, verum mentis &c. Utut verò de eo sit, hæc ipsa DEI visio, in qua similes futuri sumus Angelis, veluti fundamentum, fons atque scaturigo est ceterorum, in quibus æterna beatitudo essentialiter consistit, bonorum omnium. Adeoque ex eadem immediatè profuit confirmatio in bono & perfectio, quæ excellentiorem quandam infert cum DEO conformitatem, sive imago divina, in quâ rursus beatis cum Angelis futura est similitudo. Nam Angelos ad imaginem divinam conditos esse alibi probatum hic supponimus. Quandoquidem autem aliqui eorum in veritate, quam DEUS ipsis concreaverat, non perstiterunt, Job. XIX. 44. sed mali facti sunt, à facie DEI propterea in perpetuum rejecti, consequitur, eos, qui faciem DEI semper vident, à concreatâ bonitate non defecisse, preindeque in statu beatitudinis suæ gerere imaginem divinam, unde & sancti Angeli dicuntur, Matth. XXV. 31. Marc. IX. 38. Sed in beatis etiam imaginem divinam, quemadmodum jam in hac vita per renovationem coeperat, perfectè reparatum iri, Scriptura variis in locis edisserit, ut Rom. IX. 29. 1. Cor. XV. 49. 1. Job. III. 2. quo loco speciatim notandum, renovationem imaginis divinæ in nobis ex beatifica DEI visione derivari, cum dicatur: *similes ipsi (DEO) futuri sumus, ὅτι, quoniam videbimus ipsum, sicuti est.* En! visionem DEI fundamentum & causam recuperandæ tunc imaginis divinæ. Quæ concreata primis nostris parentibus erat imago divina, non amissibilis tantum erat, sed actu, proh! ipso amissa: quæ in hac vita, in regno gratiæ, per renovationem in nobis reparatur, amitti rursus, excussâ peccatis præreticis fide, potest: verum, quâ in alterâ vitâ, in regno gloriæ, donabimur, nunquam amittetur, quin potius, ut conditio beatorum postulat, inamissibilis sit. Erimus enim ἰσάγγελοι: Angeli verò, διὰ παντός, semper, adeoque continuò ac indefinenter, DEUM videre dicuntur, videntes eum omni dubio procul ut summum, non solum in se, sed & suum relativè bonum, & perfectio quidem, quantum intellectus finitus valet, modo: quapropter eum indefinenter & perfectè non amare non possunt, Sed indefinenter eum atque perfectè amantes non poterunt, quod ipsi adversum quidquam committere, sive peccare, cum perfectus in aliquem amor & ejus*

ipsius latio in uno eodemque subiecto unâ consistere non pos-
 sint. Ita in bono confirmati, quod aliâ Arminiani, & cum iis Gro-
 tius, negant, Angeli dicuntur. Ut igitur in visione beatificâ, ita
 non minùs in boni per eandem confirmatione Angelis futuri si-
 miles sumus, restitutâ imagine divinâ tunc â nobis nec amit-
 tendâ unquam, nec amissibili: quam haud levem aut exigu-
 am felicitatem reputare habet, quisquis perfectionis suâ cu-
 pidus est studiosusque. Et hæc quidem excellentior illa est,
 in quâ beatorum cum Angelis convenientia reperitur, bea-
 titudo, gloriaque; quæ quantacunque sit, haud tamen
 eâ sola omnis absolvetur in alterâ vitâ beatorum *ισαγγελότης*,
 quin alia præterea sint, ad eam jure meritoque referenda.
 Diximus eqvidem suprâ, non consistere eam in essentia spi-
 rituali animæ nostræ, hujusque convenientiâ cum essentiâ an-
 gelicâ; nihilominùs tamen aliquid eadem infert, in quo An-
 gelis olim, dum in hac vitâ eodem nondum gaudemus, si-
 miles sumus futuri. Spiritualitatem nimirum illam indigi-
 to, quâ corpora nostra in futurâ ad beatam vitam resurrectio-
 ne ornabuntur, latius descriptam â Paulo 1. Cor. XV. 42. *sqv.*
 Angelos spiritus esse, præter veteres quosdam, de quibus vid.
 HEIDEGGERI *Corp. Theol. Christ. Loc. IIX. n. 6.* BAJERI *Comp.*
Theol. Histor. Loc. IV. §. III n. 5. abs Arminianis, HUG.
 GROTIUS *Annot. Bibl. ad Psalm. CIV. 4.* THOM. HOBBSIO
Leviath. Cap. 34. recentius accedente, Theologo inter Calvinio-
 Reformatos Ultrajectino, JOH. CHRIST. LÖERSIO *Dissert.*
Theol. de Angelorum Corporibus An. 1723. publicata, aliisque ne-
 gatur, quin & è Fanaticorum coetu CHRIST. DEMOCRITUS
 f. DIPPELIUS in dem *Weg-Weiser zum Verlohrn. Licht und*
Recht Part. II. Cap. I. inficietur, dari substantias omni omni-
 nò, etiam subtilissimâ, materiâ carentes, quales communiter
 & sensu Metaphysico nobis Spiritus, in oppositione ad mate-
 riales substantias, esse dicuntur. Verùm non est, ut istis re-
 futandis operam impendamus, sed de iis qui plura legere
 cupit, adeat, præter Systemata, BECHMANNI *Theol. Polem.*
Loc. VI. Controv. I. GERHARD. MEJERI *Disp. de Angelograph.*
Hobbesiana, COCQVII Anatom. Hobbesianismi Loc. IIX. Cap. XV.
§. VII. GRAPHI *Theol. rec. Controv. Contin. Cap. III. Qv. 3.* &
 alios. Sociniani non dubitant ex hac corporum resurgentium
 spiritualitate negare resurrectionem corporum numero eo-
 rundem, putantes, prodituras tunc esse substantias naturâ
 prorsus â præsentē eorum diversâ gaudentes, sive quoad es-
 sentiam

sentiam ipsam spirituales. At observandum erat, Apostolum non, corpora nostra, velut per transubstantiationem quandam, in Spiritus mutatum iri, dixisse, sed corpus spirituale resurrecturum esse. Dum ergo corpora resurrectura dicit, eaque spiritualia, non potest quisquam alium inde conceptum sibi formare, quam quod eadem numero hæc, quæ animabus nostris nunc domicilium præbent, corpora nostra in beatâ illâ ad vitam gloriæ resurrectione angelicis qualitatibus atque perfectionibus quasi vestienda & exornanda sint. Cum primis, quoniam spirituale corpus corpori animali contradistinguitur, i. e. animalibus, quæ corpora naturalem vitam viventia comitantur, affectionibus subjecto. Nimis prolixum heic foret, singulas cum animales hominum hujus vitæ, tum spirituales, quæ futuræ vitæ sunt, qualitates enumerare, ac earum specialem instituere comparisonem, quod & eò minùs necessarium arbitramur, quò clariùs Paulo harum pleræque ac potiores indicatæ leguntur. Tantùm notamus, hanc mutationem status corporum nostrorum in alterâ vitâ certissimè futuram esse, adeò ut non solum à morte resurgentes, sed etiam tum viventes, cum apparuerit vivorum ac mortuorum Judex, eandem subituri sint, Apostolo testante: v. 50. sqv. *Hoc verò dico, fratres, quod caro & sanguis regnum DEI non possidere hereditariò possint: neque corruptio incorruptibilitatem possessura sit. Ecce, mysterium vobis dico; omnes quidem non obdormiemus, omnes tamen immutabimur. In momento, in ictu oculi, in extrema tuba. Tuba canet enim, & mortui resuscitabuntur incorruptibiles, ac nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptibilitatem, & mortale hoc induere immortalitatem. Quibus præcipuè simul nominantur futuræ spirituales corporum beatorum qualitates. Atque in his etiam, utut minùs duntaxat principalis, aliquam beatorum *ἡραγγελίαν* consistere, quilibet, spero, agnoscet ac confitebitur. Idque tantò faciliùs, quantò dilucidius Christus ipse vitam beatorum præsentem eorundem animali vitæ hujusque actibus & affectionibus opponit. Qui digni habebuntur, inquit, ut seculum alterum consequantur, & resurrectionem ex mortuis, neque nuptias facient, neque nuptiis dabuntur. Neque enim mori amplius possunt; additâ ratione: *similes enim Angelis sunt, & filii DEI sunt, cum sint filii resurrectionis.* Ex quibus apertè patet, quod, abolitâ animali, vitam angelicam, i. e. spiritualem, vivant beati, sicque futuri sint *ἡράγγελοι*. Quod enim unum duntaxat animalis vitæ actum, ut ab illis abfutu-*

abfuturum, Salvator expressit, factum est occasione datâ, quoniam de nuptiis & conjugio in alterâ vitâ interrogatus erat. Non autem eo reliquæ ipsis qualitates atque perfectiones, imperfectionibus ac passionibus animalibus oppositæ, denegantur, quin potius de istis alibi Scriptura nos informet, quomodo *Apoc. VII. 16.* dicitur: *Neque esurient amplius, neque sitient amplius, neque cadet super eos sol, neque aestus.* Utque me paucis tandem expediam, allegare lubet non inelegantem TOSSANI *Gloss. Margin. ad Matth. XXII. 30.* commentationem: **Sie sind gleich wie die Engel Gottes im Himmel; Nicht was das Wesen, sondern was die Art zu leben, den glückseligen Zustand und die Unsterblichkeit anlangt.** Denn sie werden weder essen, noch trinken, schlaffen, und dergleichen: und diemeil sie unsterblich seyn werden, wird es des Kinder zeugens und also des ehstandes nicht bedörffen: und wird keine andere Ehe seyn, als die geistliche und unzertrenliche Ehe zwischen Christo und seiner heiligen Gemein. Unicum interim est, quod adhuc addendum videtur, in quod itidem aliqua præterea beatorum deprehenditur *ἰσαγγελότης*. Quantumlibet enim in superioribus dixerimus, non posse eam ad officia Angelorum extendi; haud tamen illud simpliciter negatum volumus, sed cum restrictione ad ea, quæ in hoc mundo exercere illos oportet, quæque proinde cum mundi fine simul desitura sunt. At perpetuum Angelorum officium est, laudare DEUM, ejusque gloriam ac Majestatem celebrare, *Pf. CIII. 20. CXLIX. 2. Es. VI. 2. 3. Apoc. VII. 12.* & in hoc quoque beati erunt *ἰσάγγελοι*, Majestatem Numinis æternum veneraturi, ac Angelis concinentes laudes ipsius & gloriam sine fine decantaturi, *Apoc. VII. 10. XIX. 1. sqv.* Atque hæc de beatorum *ἰσαγγελία* dixisse nobis hac vice sufficiat, oportet, utpote quibus eam non depingere, sed rudi tantum penicillo delineare licuit, cum & ceteroquin ipsa sic comparata sit, ut in hac vitâ verbis explicari nequeat, penitus quoque nobis incomprehensibilis. Placuit autem hæc hæctenus de eâ prævio Scripturæ S. Codice, commentari, CIVES ACADEMICI O. O. HONORATISSIMI! non tam arreptâ, quam datâ, in Evangelio, quod hodierno festo die in Ecclesiâ publicè sacris congregationibus proponi suevit, abs ipso Salvatore, occasione, *Matth. XIX. 10.* de parvulis cum verba faciebat, dicente, quod Angeli eorum in coelis semper videant faciem Patris sui, qui in coelis est. At quanta hæc beatorum felicitas! quanta bonorum amplitudo! quanta futura illorum gloria! quod *ἰσάγγελοι* futuri

futuri sunt. Verum, ejusdem quí futurá in vitá participes fieri cupiunt atque exoptant, jam in hac etiam vitá Angelis se similes gerant, oportet, ut tales híc inveniantur, quales olim fieri anhelant. Datur enim &, quanquam in gradu longè minori, qvædam *ἰσαγγελία* hujus vitæ. Quodsi enim DEUM imitari jubemur, ut ejus nos ad similitudinem comparemus, *Levit. XI. 44. Matth. V. 48. Luc. VI. 36.* quanto magis non connitendum nobis est, ut, quantum carnis imbecillitas permittit, Angelis, virtute Spiritus S. similes evadamus? eò similiores iisdem olim futuri. Nam in accidentalibus æternæ beatitudinis donis, in quibus tamen etiam *ἰσαγγελότης* quædam reperitur, gradus fore, extra dubium positum nobis est, *Dan. XII. 3. I. Cor. XV. 40. 41. 42.* Non erit autem, CIVES HONORATISSIMI! ut in exponendâ, quæ hujus vitæ est, *ἰσαγγελίας* indole prolixus sim, cum ex ante dictis ad eam facili negotio concludi possit. Interim monendi subinde sumus, ut, quantum fieri potest, Spiritu S. vires largiente, ad eam tantò sollicitius contendamus, quò remotius naturâ ab eâdem absumus. Quidnî enim similes nos iis gerere niteremur, quibuscum olim similitudinem à DEO promissam majorem atque pleniorē exspectare habemus? Et hoc quidem eò magis, quò severius illud in sacris literis nobis injunctum novimus, & à nobis postulatum. *Ἰσαγγελοι* futuri olim sumus in visione DEI beatifica: quapropter opera danda nobis est, ut, quanquam in hac vitâ ex parte tantum cognoscamus, *I. Cor. XIII. 9. 12.* quantum tamen, prælucente Verbo divino & intellectum illuminante, fieri potest, crescamus in cognitionem DEI, *Col. I. 10.* usque dum perveniamus omnes in unitatem fidei, & cognitionis Filii DEI, in virum perfectum, *Eph. IV. 13.* *Ἰσαγγελοι* futuri sumus ratione imaginis divinæ tum perfectè in nobis reparandæ: qvare jam in hac etiam vitâ nos ad eandem renovari oportet, sive sapientiam, sive justitiam & sanctitatem, nobis in primis nostris Parentibus concreatam, at per lapsum eorum amissam, respexerimus. Sic enim nos Apostolus monet: *Exuentes (estote) veterem hominem, cum actionibus ejus, & induentes novum, qui renovatur in cognitionem secundum imaginem ejus, qui creat illum, Col. III. 9. 10. & Eph. IV. 22. 23. 24.* Deponere vos debetis juxta priorem conversationem veterem hominem, qui se corrumpit juxta concupiscentias fraudis; renovari vero spiritu mentis vestræ; & induere novum hominem, qui secundum DEUM creatus est in justitiâ & sanctitate veritatis. Sancti sunt Angeli: propterea & híc eos in sanctitate imitemur, si similes illis olim fieri optamus, omnibus in actionibus nostris memores illius Paulini, *Ebr. XII. 14. Sectemini sanctimoniam, sine quâ nemo videbit Dominum, nemo proinde fiet ἰσαγγελος. Ἰσαγγελοι* futuri sumus quoad officium actumque celebrandi DEUM: proinde jam nunc eos in hoc imitemur. Nam bonum est, confiteri Domino, & canere nomini Altissimi: Annunciare sub auroram, misericordiam ejus; & veritatem ejus in notitiis, *Psal. XCII. 2. 3.* Atque hoc eò magis, quò plura, quò majora sunt, quæ vel quotidie, imò omni horâ & momento à benignitate Numinis in nos conferuntur bona beneficiaque. Itaque per Dominum nostrum JESUM Christum

B

offerat

offeramus sacrificium laudis DEO, hoc est, fructum laborum consentium Nomini ejus, Ebr. XIII. 15. At at, quam valde verendum est, CIVES! esse vestro in coetu, qui, licet ἰταγγελοι aliquando fieri cupiant, nullo tamen modo ἰταγγελιας in hac vita sint studiosi. Utinam, experientia nos veritatem non edoceret! Non diffiteor, quis enim diffiteri auderet? sæpe labi nos omnes, Jac. III. 2. verum heic sermo de iis mihi est, qui proereticè atque præfracte, spretâ Legum autoritate, & posthabitis quibuscunque tum admonitionibus, tum correctione, quantumlibet severiori, sic vivunt, ut non bonorum, sed malorum potius Angelorum referant similitudinem. Sunt quippe, quod dolemus, fatisque vix dolere possumus, etiam qui Theologiæ Studiosorum titulum præ se ferunt, eoque tantum non superbiunt, nec tamen ex Theologia, quam nihilominus profitentes videri gestiunt, ad cognitionem DEI rerumque divinarum majorem sibi comparandam, ad quam licet occasionis temporisque plus satis præsto sit, contendunt, aut allaborant. Qui, sepulto, si non penitus abjecto, sacrarum, à DEO in salutem nostram inspiratarum, Scripturarum Codice, quem diurnâ versari manu nocturnaue deberent, sanctissimis Studiis impendendum irrevocabile tempus turpi otio, aut, ne otiosi videantur, improbis conversationibus, computationibus facinoribusque piorum indignatione ac detestatione dignis perdunt. Tantum abest ut quidam, de plurimis enim id sine injuriâ dici non potest, bonorum Angelorum, in imaginis divinæ renovatione, referant conformitatem, ut potius, horresco referens, malorum similitudinem factis suis & actionibus repræsentent. Sunt Angeli sancti: at inter nos, prohi! vivunt, qui ne naturalis quidem honestatis se studiosos demonstrant, istius, quod omnium cordibus Numen inscripsit, juris, honestè vivendum, neminemque lædendum esse, dictantis, vel ignari penitus, vel oblit. Quid enim illi, qui εἰσῳτες & vel quotidie Bachanalia vivunt? qui inhumano clamore horridisque sæpe vociferationibus atque boatibus honestum, ne rationalem dicam, hominem dedecentibus; domus, plateas & urbem infestant? qui proximum injuriolis verbis, nullâ quamlibet datâ occasione, frivole petulanterque insectantur, atque laceffunt? qui Commilitonum sanguinem sitientes, temerè cum illis congregiuntur atque configunt? Sancti Angeli dicuntur Angeli lucis, 2. Cor. XI. 14. & nobis, ut iisdem nos similes præstaremus, semper ob oculos versari debebat effatum Salvatoris Job. III. 20. 21. Omnis, qui mala facit, odit lucem, & non venit ad lucem, ne coarguantur opera ejus. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur ejus opera; quoniam in DEO facta sunt. Verum, anne vestro in coetu quidam reperiuntur in hoc Angelis quam dissimillimi? filii tenebrarum illi, nocturno tempore, quidquid libet, licentiosè patrant, inconditâ vociferatione injurias in alios eructantes, quam ipsi capere nolunt, quietem necessariam aliis invidentes atque turbantes, quamque malus animus suggerit petulantiam exercentes omnem. Qui sunt in coelis Angeli, DEUM indefinenter laudant celebrantque. Quod nos etiam utique deceret, & eò quidem magis, quod plus boni ejus à bonitate quotidie in nosmet redundat. At verò, non verendum modò, sed, experientia docente, deplorandum est, inter Vos esse, qui velut omni conatu id agunt, ut in verborum se spurcitie exercent, linguamque dedecoris, foedis ac obscenis sermonibus adsuèscant, sanctissimum DEI Verbum

bum, vel sacras saltem, ad cultum Numinis compositas, cantilenas in materiam
 joci convertant, immemores prorsus moniti Paulini, quid? præcepti divini:
Spurcitia, & stultiloquium, & scurrilitas, quæ non convenientia, vel, ut germa-
 nice, ex Versione Lutheri, loquar: *Schandbahre Worte, und Narrentheibinge,*
oder Scherz, welche euch nicht ziemen, neque nominanter inter vos, sed potius gra-
tiarum actio, Eph. V. 3. 4. Imò verò, non defunt, qui, gratiarum actionis loco,
 ingratißimi mortalium, non verentur diris, maledictionibus & juramenti sese
 advescere, non recordati gravitatis hujus peccati. Ut unicum totius Decalogi
 præceptum est, quod, præter generalem illam, specialem sibi additam promissio-
 nem habet; ita & unicum est, quod speciali sanctione, seu poenæ comminatione,
 munitum Sanctissimum voluit Numen. Audiatis illud ipsum, qui hisce de-
 lectamini, qui gloriæ Vobis atque decori ducitis, daß man, ut vestris, vobis-
 cum loquens, verbis utar, cavalierement fluchen könne; audiatis, inquam, DE-
 UM, ad indicandam suam adversus præfactos mandatorum suorum trans-
 gressores iram, cum tonitru fulgureque de cælo edicentem: *Non sumes nomen*
Jehovæ DEI tui in vanum: quia non innocentem habebit Jehovah, qui sumserit no-
men ejus in vanum. Aut si germanicè loquentem eum malueritis: Denn der Herr
 wird den nicht ungestrafft lassen, der seinen Namen mißbraucht. Cogitatis, hortor
 Vos, vos audientibus quibusvis tali, quem funderè suevistis, sermone scan-
 dalum dare; at cogitatis simul, si vestra Vobis cum temporalis, tum æterna salus
 curæ est, quod in Evangelio hodierno edixit Salvator: *Væ homini illi, per quem*
scandalum venit! & quæ sequuntur. Quodsi de omni verbo otioso, quod
 loquuti fuerint homines, in die judicii rationem reddere tenentur, ut Christus
Matth. XII. v. 36. edixit, quomodo, qui operam illis dant, de verbis manife-
 stò peccaminosis rationem Judici severissimo reddent? Sed nolo de his plura.
 Angeli DEO obedientes sunt: ergo & nos ei, si similes istis videri cupimus, in
 omnibus obedire oportet. Non possumus equidem in hac infirmitate, dum
 caro sumus, DEO perfectè obedire; veruntamen, Eo ipso vires largituro,
 semper ulterius in hac virtute progredi nos oportet. Jam verò, inter alia, DEUS
 quoque voluit, ut Magistratui ejusque Legibus obtemperemus, *Rom. XIII. 1. 2.*
1. Pet. II. 13. 14. Ecquid verò heic de magnâ Vestrûm, O CIVES! parte dicen-
 dum? Non sunt Leges Academicæ Vobis ignotæ, & iis in Civium numerum
 cooptati obsequium stipulatâ manu, loco juramenti, sanctè promissistis. An
 autem omnes, quod promissere, debite servaverint, vel servant, propriæ cu-
 juslibet conscientiæ testimonio relinquam, nec in exaggerandâ quorundam,
 Legum divinarum pariter ac humanarum contemtorum, inobedientiâ ope-
 ram sum insumturus. Unicum interim est, cujus Vos, ex speciali expresso-
 que REV. CONCILII decreto, admonere habeo. Nostis quippe, quam poe-
 nam Leges Arresti violatoribus dictitent: & nihilominus quam multi eò au-
 daciæ progrediuntur, ut, omni pudore atque timore abjecto, vinculum illud,
 quo constringendi fuerant, vel discessu hinc suo prorsus disrumpere, vel pere-
 grè, pro lubitu, proficiscendo lædere non vereantur: unde persæpe causæ
 cognitioni mora & impedimenta objiciuntur, judicium frustra convocatur,
 & citationes irritæ fiunt. Quamobrem REV. CONCILIUM hoc suum
 Conclusum, ne ignorantiam obtendere, eaque Vos excusare possitis, heic

loci promulgandum, voluit: *Ut, qui Arrestum abitu suo violaverint, sine mora, prævia Citatione, juxta Legum dictatum, publicè relegentur: Quisquis autem, durante Arresto sibi imposito, sine præscitu Rectoris, & impetrato ab eo speciali indultu, ad tempus, quâcunque sit ex causâ, peregrè proficisci fuerit ausus, is singulos absentia sue dies carceris poenâ per bidduum luere teneatur.* Præterea, cum jam ante biennium in Programmate Pentecostali, abs ejus temporis Rectore Academiæ Magnifico, moniti sitis, ut ne, diurno tempore, togis domesticis (vulgo Schlaaff-Röcken) induti, tot honestorum hominum in conspectu, per plateas complures magnamque urbis partem transeatis, aut in foris aliisve publicis locis obambuletis; & verò, quam parum hujus moniti Vos observantes atque morigeros exhibeatis, experientia contraria doceat: idcirco hoc quoque monitum suum REV. CONCILIUM hic repetitum voluit, ut ne negligentia potius videamini, quam decori, studiosi. Obsecro proinde Vos, CIVES HONORATISSIMI! & per omnia, quæ chara Vobis sunt, obtestor, ut in reliquis, sic etiam in hisce, Magistratui vestro, quæ DEI voluntas est, Vosmet obedientes atque morigeros præstetis, demonstraturi sic, seriò Vosmet cœniti, qui sanctis Angelis, etiam in obedientiâ, similes evadatis. Ne præbeatis aures improbitati, nec seductorum suasionibus Vos illiciti atque blanditiis in vias eorum pertrahi, patiamini, memores semper illius Salomonæi Prov. I. 10. Sunt Angeli sancti in bono confirmati: quam quidem confirmationem in hac vitâ frustra expectabimus, at annitendum tamen nobis est, ut in bono, quod operatus in nobis est Spiritus S. persistamus atque perseveremus, I. Cor. XVI. 13: Vobis igitur, qui jam in hac vita *ἰσαγγελίας* Vos studiosos exhibetis, quorum adhuc, quæ DEI gratia, maxîma in hac literariâ republicâ pars est, id ipsum apprecor, quod apprecatus quondam Philippenfis est Paulus, Phil. I. 9. 10. 11. Qui verò nunc Angelis se dissimillimos gerunt, hos DEUS, opto, convertat, ut tempestivè seriam facinorum suorum poenitentiam agant. Omnes autem nos Spiritus S. regat atque gubernet, ut in hac mortali vitâ nos Angelis similes geramus, & ex bonitate DEI in futurâ immortalitate fiamus
ἰσάγγελοι.

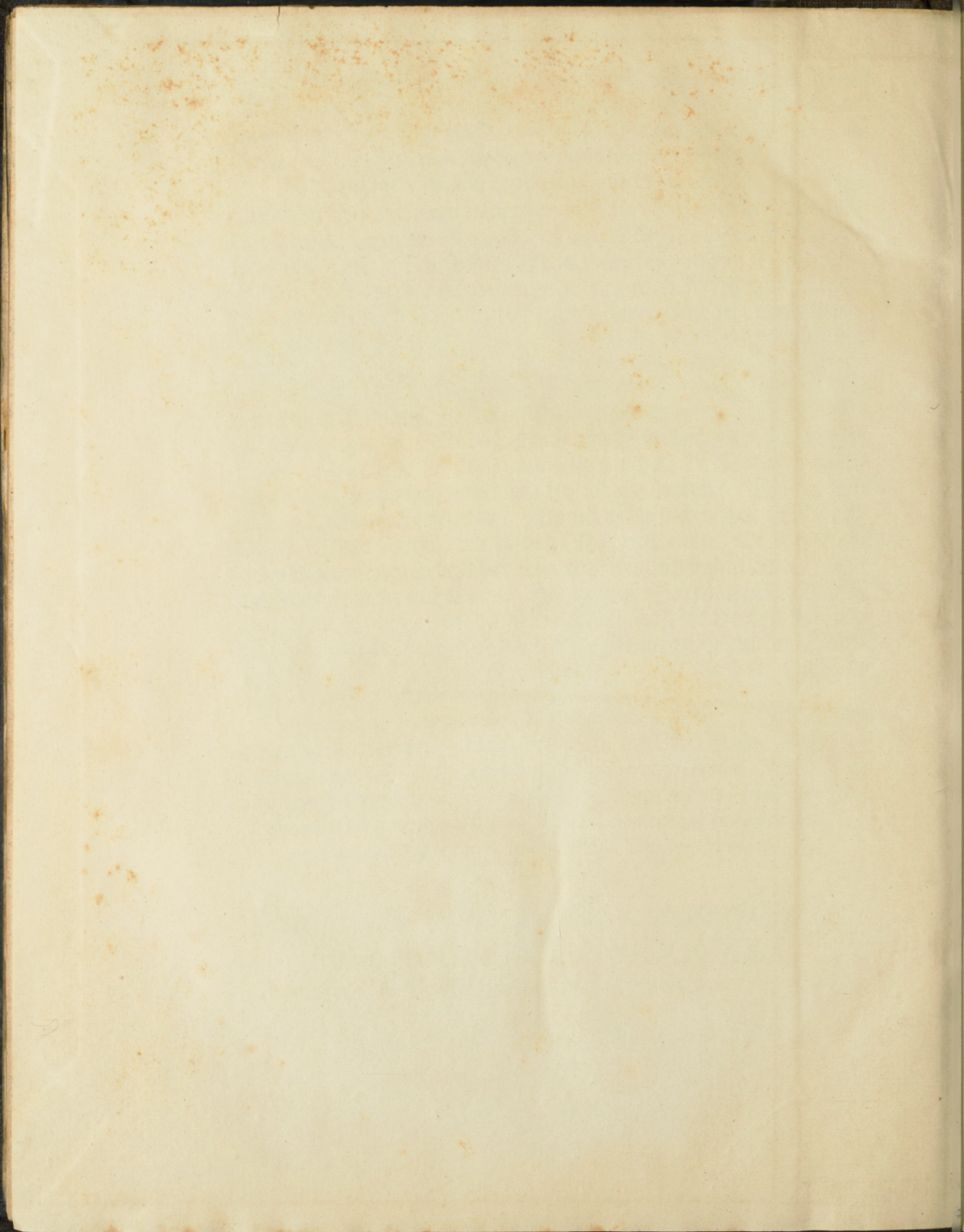
P. P. sub Sigillo Rector. Academ.
in Festo Sanctorum Angelorum
d. 29. Septembr. Anno MDCCLXXVII.

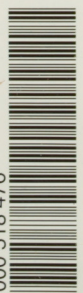

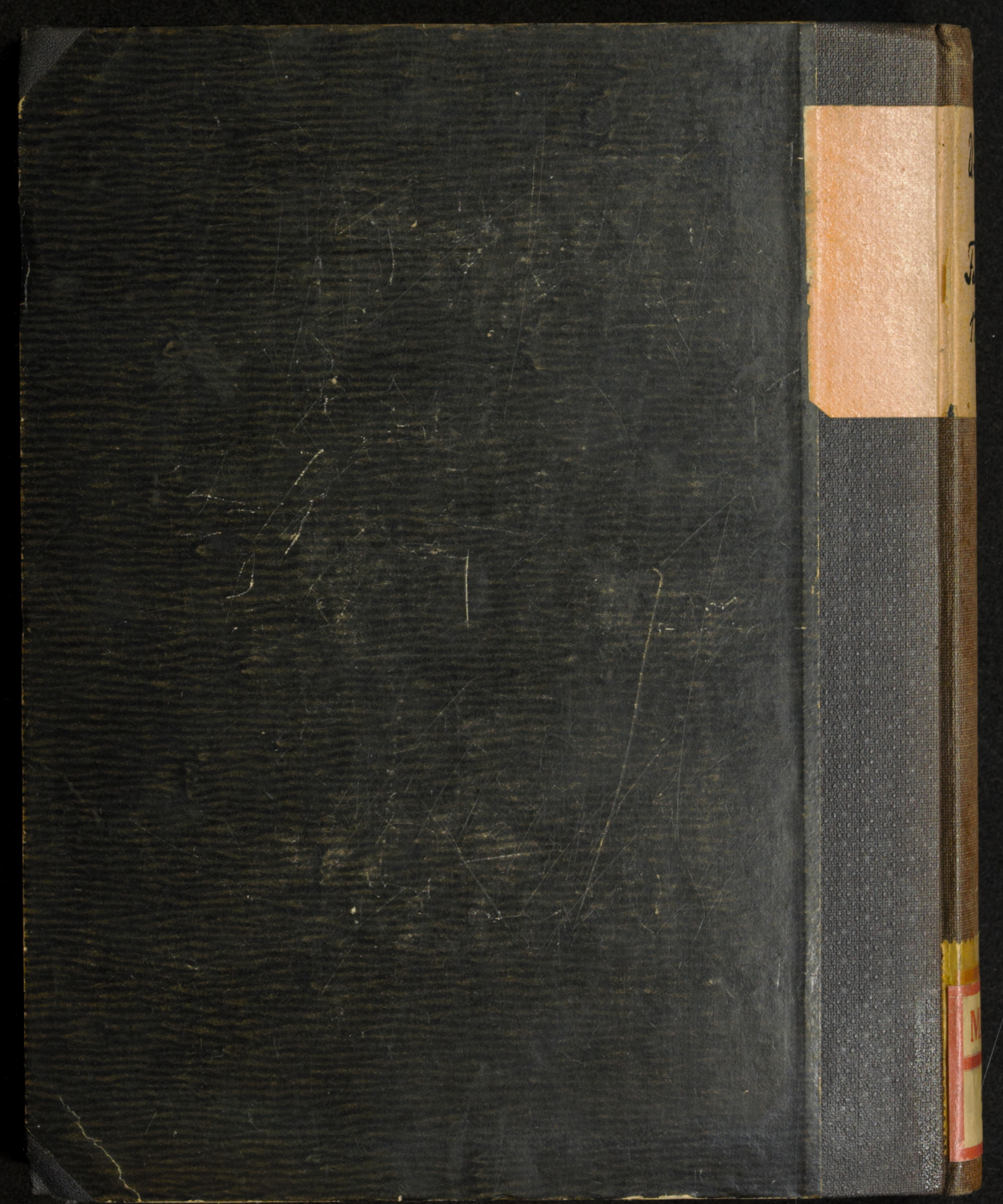

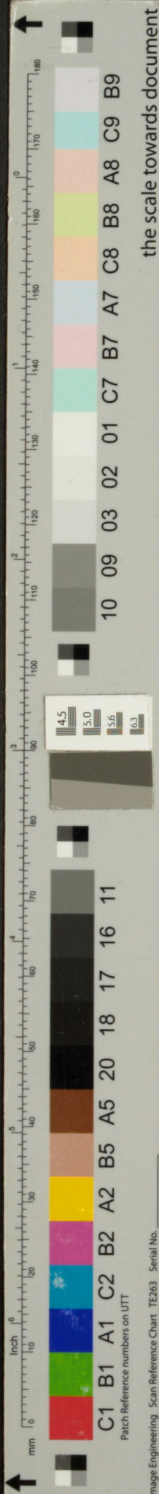
33
LBMV Schwerin
000 518 476

the scale towards document

illis locis, in quibus Angeli dicuntur videre fa-
K. 10. Nos autem erimus ἰσάγγελοι, Luc. XX.
vident, ita & nos visuri sumus. Sed non oculis
is &c. Utut verò de eo sit, hæc ipsa DEI
futuri sumus Angelis, veluti fundamen-
aturigo est ceterorum, in quibus æterna
er consistit, bonorum omnium. Adeo-
mediate profuit confirmatio in bono & per-
cellentiore quondam infert cum DEO
e imago divina, in quâ rursus beatis cum
similitudo. Nam Angelos ad imagi-
litos esse alibi probatum hic supponimus.
tem aliqui eorum in veritate, quam DEus
non perstiterunt, Job. IIX. 44. sed mali fa-
I propterea in perpetuum rejecti, conse-
nem DEI semper vident, à concreatâ boni-
proindeque in statu beatitudinis suæ ge-
vinam, unde & sancti Angeli dicuntur,
rc. IIX. 38. Sed in beatis etiam imaginem
nodum jam in hac vita per renovationem
reparatum iri, Scriptura variis in locis edif-
9. 1. Cor. XV. 49. 1. Job. III. 2. quo loco spe-
renovationem imaginis divinæ in nobis ex
ne derivari, cum dicatur: *similes ipsi* (DEO)
oniam videbimus ipsum, sicuti est. En! visio-
entum & causam recuperandæ tunc imagi-
concreata primis nostris parentibus erat i-
amissibilis tantum erat, sed actu, proh! ipso
ac vita, in regno gratiæ, per renovatio-
ratur, amitti rursus, excussâ peccatis præ-
verum, quâ in alterâ vitâ, in regno glo-
unquam amittetur, quin potius, ut condi-
ulat, inamissibilis sit. Erimus enim ἰσάγγε-
διὰ παντός, semper, adeòque continuo ac
m videre dicuntur, videntes eum omni du-
mum, non solum in se, sed & suum relati-
fecto quidem, quantum intellectus finitus
propter eum indefinenter & perfectò non
nt, Sed indefinenter eum atque perfectè
runt, quod ipsi adversum quidquam com-
re, cum perfectus in aliquem amor & ejus
A 3 ipsius